

Έρευνα αξιολόγησης της υποστήριξης Home-Start

Δήμητρα Κονδύλη
Εύη Χατζηβαρνάβα

Αθήνα 2018

Η υποστήριξη Home-Start

Το Home-Start είναι ένα πρόγραμμα που απευθύνεται σε κάθε οικογένεια που αντιμετωπίζει δυσκολίες και προβλήματα και έχει τουλάχιστον ένα παιδί προσχολικής ηλικίας. Κατάλληλα εκπαιδευμένοι εθελοντές, κυρίως γονείς, κάτω από την εποπτεία ενός επαγγελματία, προσφέρουν σε τακτική βάση (μία φορά την εβδομάδα για 2-3 ώρες για όσο διάστημα απαιτηθεί), μέσα στο σπίτι, υποστήριξη, φιλία και πρακτική βοήθεια, έτσι ώστε να ξεπερνιούνται οι όποιες δυσκολίες και να προλαμβάνονται τα σοβαρότερα προβλήματα που μπορεί να εκδηλώσουν οι οικογένειες. Ο εθελοντής είναι πρόθυμος να ακούσει τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς των οικογενειών, χωρίς να κρίνει, κατανοώντας και προσαρμόζοντας τη στάση του με ρεαλιστικό τρόπο στις δικές τους ανάγκες, χωρίς να ακολουθεί μια αυστηρά προκαθορισμένη μέθοδο εργασίας. Στόχος του Home-Start είναι η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και η βελτίωση της αυτοδυναμίας των οικογενειών, ώστε να γίνουν ικανές να ανταποκριθούν στον γονικό τους ρόλο και να ενταχθούν ομαλά στο κοινωνικό τους περιβάλλον.

Το μοντέλο υποστήριξης Home-Start βασίζεται σε διεθνή πρότυπα ποιότητας και εφαρμόζεται σήμερα σε 23 χώρες.

Η έρευνα αξιολόγησης

Το 2016, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενου έργου,¹ πραγματοποιήθηκε μια μικρή σε έκταση έρευνα αξιολόγησης σε οικογένειες που το Home-Start παρείχε υποστήριξη με σκοπό να αποτιμηθεί η επίπτωση του Home-Start στις οικογένειες με μικρά παιδιά (κύρια ομάδα στόχος). Η έρευνα αποτέλεσε μέρος της εθελοντικής συνεισφοράς της Home-Start Ελλάς στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Σκοπός της έρευνας ήταν να διερευνηθεί κατά πόσο

---

¹ Το έργο χρηματοδοτήθηκε από την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία στο πλαίσιο του Προγράμματος «Είμαστε όλοι Πολίτες», το οποίο είναι μέρος του συνολικού Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του ΕΟΧ για την Ελλάδα, γνωστού ως ΕΕΑ Grants. Διαχειριστής Επιχορήγησης του Προγράμματος ήταν το Ίδρυμα Μποδοσάκη. Στόχος του Προγράμματος ήταν η ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών στη χώρα μας και η ενίσχυση της κοινωνικής δικαιοσύνης, της δημοκρατίας και της βιώσιμης ανάπτυξης.

και στη χώρα μας η υποστήριξη Home-Start επιβεβαιώνει τα διεθνή ερευνητικά δεδομένα που διαπιστώνουν τη θετική συμβολή του προγράμματος στους γονείς και στα παιδιά τους, άμεσα αλλά και πιο μακροπρόθεσμα.² Παράλληλα σκοπός μας ήταν, με βάση, τα συμπεράσματα της έρευνας να εντοπίσουμε τυχόν αδυναμίες στην πρακτική μας που θα βοηθούσαν στη βελτίωση της.

Η μεθοδολογία της έρευνας

Για την έρευνα επιλέχθηκε η μέθοδος της συνέντευξης και η χρήση ενός ημι-δομημένου ερωτηματολογίου.

Συνολικά επιλέχθηκαν, βάσει κάποιων κριτηρίων, 9 οικογένειες για συνέντευξη, οι 5 από το πρόγραμμα της Αθήνας και οι 4 από το πρόγραμμα Πειραιά. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν με τις μητέρες τους πρώτους μήνες του 2016 από δύο έμπειρους ερευνητές. Η ηλικιακή ομάδα των μητέρων κυμαίνονταν μεταξύ 30 και 45 ετών ενώ η πλειοψηφία των οικογενειών ήταν μονογονεϊκές.

Οι ερευνήτριες ευχαριστούν θερμά τις συντονίστριες του Home-Start Αθήνας και του Home-Start Πειραιά για τη διευκόλυνση που παρείχαν στην επιλογή των οικογενειών και την οργάνωση των συνεντεύξεων με τις μητέρες.

Οι στόχοι της έρευνας

Οι στόχοι της συγκεκριμένης έρευνας αξιολόγησης συνδέθηκαν με τους στόχους της υποστήριξης Home-Start προς την οικογένεια που είναι οι ακόλουθοι:

1. Βελτίωση της συναισθηματικής κατάστασης των γονιών
2. Βελτίωση των γονικού ρόλου (δεξιότητες, γνώσεις)
3. Βελτίωση των σχέσεων με σύζυγο/σύντροφο
4. Ανάπτυξη κοινωνικών δικτύων
5. Αξιοποίηση κοινωνικών υπηρεσιών
6. Βελτίωση της καθημερινότητας
7. Βελτίωση της συμπεριφοράς των παιδιών

Ο βαθμός επιτυχούς υλοποίησης των στόχων αποτιμήθηκε μέσα από τους ακόλουθους δείκτες:

1. Βελτίωση της συναισθηματικής κατάστασης των γονιών:

---

² Στην Ολλανδία, η επίπτωση του Home-Start στις οικογένειες υπήρξε για πολλά χρόνια το επίκεντρο της έρευνας για τον καθηγητή Jo Hermans του Πανεπιστημίου του Άμστερνταμ και της ομάδας του με τη δημοσίευση μιας σειράς άρθρων σχετικών με τα πορίσματα των ερευνών τους. Όλες οι έρευνες επιβεβαιώνουν τη θετική συμβολή του Home-Start σε γονείς και παιδιά.

- περισσότερη αυτοπεποίθηση
- μεγαλύτερος αυτοσεβασμός
- περισσότερη αισιοδοξία
- «αναπνοές ζωής»
- λιγότερο στρες
- πιο καθαρή οπτική
- «νοιώθω καλά»
- καλύτερη αυτό-φροντίδα
- καλύτερη αυτό-ρύθμιση

2. Βελτίωση του γονικού ρόλου

- Καλύτερη κατανόηση παιδιών
- Βελτίωση γονικών δεξιοτήτων και γνώσεων
- Πιο θετικές μέθοδοι διαπαιδαγώγησης παιδιών
- Μεγαλύτερη συμμετοχή του πατέρα

3. Βελτίωση σχέσεων με σύζυγο/σύντροφο

- Μεγαλύτερος βαθμός επικοινωνίας
- Καλύτερο μοίρασμα ευθυνών
- Μείωση καθημερινών συγκρούσεων
- Περισσότερες κοινές δραστηριότητες

4. Ανάπτυξη κοινωνικών δικτύων

- Περισσότερες γνωριμίες – φίλοι
- Περισσότερες δραστηριότητες στην κοινότητα

5. Αξιοποίηση κοινωνικών υπηρεσιών

- Μεγαλύτερη επαφή και χρήση υπηρεσιών

6. Βελτίωση καθημερινότητας

- Περισσότεροι διέξοδοι και λύσεις στα προβλήματά της καθημερινότητας
- Καλύτερη διαχείριση χρόνου και θεμάτων καθημερινότητας

7. Βελτίωση της συμπεριφοράς των παιδιών

- Πιο κοινωνικά
- Καλύτερη συνεργασία με τους γονείς
- Καλύτερη συνεργασία με τα αδέρφια
- Πιο οργανωμένα

Από τις μητέρες ζητήθηκε να θυμηθούν και να περιγράψουν την κατάσταση τους πριν την υποστήριξη Home-Start και να τη συγκρίνουν με την κατάσταση τους μετά την υποστήριξη. Πιο συγκεκριμένα τους ζητήθηκε, χρησιμοποιώντας μια κλίμακα αξιολόγησης από 1-3 να

εκτιμήσουν το βαθμό βελτίωσης ή μη στους παραπάνω δείκτες, όπου 1= ισχύει σε μεγάλο βαθμό, 2= ισχύει σε μέτριο βαθμό και 3= δεν ισχύει. Τα ευρήματα της σύγκρισης περιγράφονται παρακάτω, ενώ ο αναλυτικός πίνακας της αξιολόγησης παρουσιάζεται στο Παράρτημα.

Τα ευρήματα

Όσον αφορά το στόχο «Βελτίωση της συναισθηματικής κατάστασης των γονιών» φαίνεται να επιτυγχάνεται στο μέγιστο βαθμό αφού όλες σχεδόν οι μητέρες αισθάνονται πλέον μεγαλύτερο αυτοσεβασμό, αντιμετωπίζουν τη ζωή με καινούργια και πιο αισιόδοξη οπτική, έχουν λιγότερο στρες, νοιώθουν καλύτερα με αποτέλεσμα να αισθάνονται ότι ρυθμίζουν πλέον καλύτερα τη ζωή τους και αυξάνεται η αυτοεκτίμησή και ο αυτοσεβασμός τους σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις. Οι περισσότερες αρχίζουν μάλιστα να κάνουν πράγματα για τον εαυτό τους από κοινού με τα παιδιά/ή και σύντροφο ή μόνες.

Ιδιαίτερως σημαντική ήταν η αλλαγή της γενικής συναισθηματικής κατάστασης και της οπτικής των μητέρων:

"Ένοιωθα τη γη να φεύγει από τα πόδια μου. Τώρα ωρίμασα, άλλαξα"

"Αν δεν ήταν το Home-Start δεν θα ήξερα τι θα έκανα"

"Μου έχουν δώσει κουράγιο, με έχουν βοηθήσει πάρα πολύ"

"Ήμουν αγρίμι, τώρα φροντίζω μόνη την κόρη μου, ηρεμήσαμε, νοιώθω καλά, αγωνίζομαι"

"Με βοήθησε η εθελόντρια να βλέπω με άλλο τρόπο τα πράγματα. Να διαχωρίζω τα άσχημα συναισθήματα και να ξεπερνάω την κακή ενέργεια ως προς τον άνδρα μου"

"Ζήτησα βοήθεια όταν χώριζα. Ένοιωθα τη γη να φεύγει κάτω από τα πόδια μου. Δεν μπορούσε να μαγειρέψω, να κάνω οτιδήποτε. Είχα υψηλά στάνταρτς και υπερβολικές απαιτήσεις από τον εαυτό μου και η κατάστασή μου ήταν άθλια, ήμουν ανίκανη να διαχειριστώ την καθημερινότητα, ένοιωθα ανίκανη μητέρα, ότι έφταιγα εγώ. Η εθελόντρια με βοήθησε να ζω την κάθε στιγμή, να είμαι παρούσα για εμένα και τα παιδιά μου. Να γίνω πλέον γυναίκα από κορίτσι"

"Με βρήκε το Home-Start και έδωσε ζεστασιά σε εμένα και τα παιδιά μου. Με βοήθησαν να νοιώσουν τα παιδιά ασφάλεια και να γλυκάνουν τον πόνο τους. Όλα πάνε καλύτερα τώρα"

"Αν δεν ήταν το Home-Start με μία λέξη δεν ξέρω τι θα είχα κάνει. Τώρα μας έκαναν να χαμογελάμε (τα παιδιά και εκείνη), να έχουμε μια οικογένεια (εννοεί το Home-Start)"

Η συμβολή του Home-Start στον καθορισμό ορίων στις σχέσεις με τους γύρω φάνηκε επίσης να ήταν σημαντική:

"Με έμαθε να βάζω όρια στη σχέση μου με τη μητέρα μου... έμαθα να διακρίνω και να εκτιμώ καταστάσεις"

"Με έμαθε να διαχωρίζω τα αρνητικά συναισθήματα, να επαναπροσδιορίζω τις σχέσεις μου με τους άλλους"

Ακόμα, οι μητέρες φάνηκαν να πήραν δύναμη από το Home-Start και βελτιώθηκε σημαντικά η αυτοπεποίθησή τους.

*"Έχω ξεπεράσει τις φοβίες μου παιδικής της ηλικίας.
Απέκτησα δύναμη και αισιοδοξία"*

Αυτή η αλλαγή της διάθεσης και η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης οδήγησαν πολλές από αυτές τις μητέρες να δραστηριοποιηθούν και να θελήσουν να βελτιώσουν τις δεξιότητες και την προσωπική τους εξέλιξη. Κάποιες ενεργοποιήθηκαν και βρήκαν δουλειά ή ψάχνουν για δουλειά. Άλλες κατέθεσαν τα πιστοποιητικά τους και ετοιμάζονταν για σπουδές. Κάποια άρχισε μαθήματα Ελληνικών και κάποια μαθήματα μουσικής. Μια παλιά αθλήτρια της κολύμβησης άρχισε στίβο μαζί με την κόρη της.

Όσον αφορά το στόχο **«Βελτίωση του γονικού ρόλου»**, οι μητέρες αισθάνονται ότι οι σχέσεις με τα παιδιά τους βελτιώθηκαν γιατί καταλαβαίνουν καλύτερα τα παιδιά και τις ανάγκες τους, βάζουν όρια όταν χρειάζεται και γενικότερα αισθάνονται ότι βελτιώθηκαν στην εκπλήρωση του γονικού τους ρόλου. Η επιρροή του Home-Start στη συμμετοχή του πατέρα στην οικογένεια, φαίνεται να ήταν θετική εκεί όπου υπήρχε σύντροφος (πατέρας ή πατριός) στην οικογένεια. Δεν είχε όμως επίπτωση στις μονογονεϊκές οικογένειες, όπου συχνά η επικοινωνία του πατέρα με τα παιδιά του ρυθμίζεται από περιοριστικές δικαστικές αποφάσεις.

"Στην ουσία η εθελόντρια με βοήθησε να στηρίξω τα παιδιά μου"

"Μου έδωσαν από το Home-Start βιβλία σχετικά με το γονικό ρόλο που με βοήθησαν"

"Παίζω πιο πολύ με τα παιδιά μου. Έχωβάλει πρόγραμμα έτσι ώστε να έχω περισσότερο χρόνο με τα παιδιά μου"

"Πριν είχαμε πολύ ένταση στο σπίτι, καβγάδες, δεν ξέραμε πώς να φερθούμε στα παιδιά, είχαμε άγνοια για πολλά πράγματα. Τώρα έχουμε πιο πολύ δέσιμο με τα παιδιά, πιο πολύ γνώση πώς να τους φερθούμε, περισσότερο θάρρος, ιδιαίτερος ο πατέρας τους"

Όσον αφορά το στόχο **«Ανάπτυξη κοινωνικών δικτύων»**, δεν είναι ιδιαίτερα αξιοσημείωτα τα αποτελέσματα όσον αφορά την ανάπτυξη νέων γνωριμιών. Είναι όμως εμφανής η προσπάθεια των μητέρων να αναπτύξουν δραστηριότητες εκτός σπιτιού που θα τους δώσουν τη δυνατότητα νέων γνωριμιών.

Όσον αφορά το στόχο **«Επαφή και χρήση κοινωνικών υπηρεσιών»**, φάνηκε ότι όντως το Home-Start βοήθησε όσες είχαν ανάγκη τέτοιων υπηρεσιών. Ενδεικτικά παραδείγματα που ανέφεραν ήταν η αξιοποίηση των προγραμμάτων του παιδικού μουσείου για τα παιδιά, η σύνδεση με το Κέντρο Ψυχικής Υγείας ή Ψυχολόγο, η συμβολή στη διεκπεραίωση γραφειοκρατικών διαδικασιών, η βοήθεια στην απόκτηση επιδομάτων, η εγγραφή παιδιού με αναπηρία σε σχολείο και άλλα. Όμως ένας αριθμός ανέφερε ότι δεν χρειάστηκε να συνδεθούν με κοινωνικές υπηρεσίες.

Όσον αφορά το στόχο **«Καλύτερη επίλυση προβλημάτων - Βελτίωση καθημερινότητας»**, και εδώ, το Home-Start τους βοήθησε σημαντικά. Όλες σχεδόν οι μητέρες δηλώνουν ότι

έχουν βάλει ένα πρόγραμμα στην καθημερινότητα τους, ότι διαχειρίζονται καλύτερα το χρόνο τους και ότι διαθέτουν λύσεις να αντιμετωπίσουν καλύτερα το σύντροφο και τα παιδιά τους.

Τέλος, όσον αφορά την επίπτωση στη συμπεριφορά των παιδιών, οι μητέρες παρατηρούν βελτιώσεις και ενδεικτικά αναφέρουν:

"Άλλαξε πολύ η ζωή μου και αυτή των παιδιών μου, έχουν γίνει πιο πειθαρχημένα, σέβονται"

"Το παιδί μου άλλαξε ριζικά, ο φόβος έφυγε και τώρα αισθάνεται καλά, είναι κοινωνικό" (παιδί με ιστορικό ενδοοικογενειακής βίας)

"Ήμουν πολύ ανήσυχη ιδιαιτέρως με τα παιδιά μου και πιο πολύ το μεγάλο που συμπεριφερόταν άσχημα. Τώρα νοιώθω ανακουφισμένη. Είδα βελτίωση στα παιδιά μου: το μεγάλο παιδί βελτιώθηκε στο διάβασμα και στο γράψιμο και στη συμπεριφορά, από τα δύο μικρότερο το ένα έγινε πιο κοινωνικό και βελτιώθηκε, το άλλο όχι τόσο"

" Τα παιδιά με ακούνε περισσότερο, το μεγαλύτερο συμπεριφέρεται καλύτερα"

"Πήραν σκυλάκι. Η μικρή κόρη για να την πείσει χρησιμοποίησε τον πίνακα καθηκόντων της εθελόντρια με την ευθύνη των καθηκόντων που θα αναλάμβανε η ίδια"

"Το παιδί άλλαξε ριζικά. Έβλεπε άνδρα στο δρόμο και έχωνε τα νυχιά του στις χούφτες του λόγω της πατρικής συμπεριφοράς" (ιστορικό οικογενειακής κακοποίησης)

Είναι το Home-Start διαφορετικό σε σχέση με άλλες υπηρεσίες;

Οι μητέρες ρωτήθηκαν εάν το Home-Start είναι διαφορετικό σε σχέση με άλλες υπηρεσίες και εάν ναι σε τι διαφέρει;

Οι περισσότερες μητέρες πιστεύουν ότι όντως το Home-Start έχει κάτι το διαφορετικό και αυτό εστιάζεται κυρίως στον τρόπο προσέγγισης του και στο γνήσιο ενδιαφέρον και ζεστασιά που εκπέμπουν οι άνθρωποι του. Ενδεικτικά είναι τα σχόλια:

"Νοιάζονται σαν να είμαστε δικοί τους άνθρωποι"

"Τα παιδιά νοιώθουν το Home-Start οικογένεια"

" Αισθανόμουν ότι έμπαινε ένας δικός μου άνθρωπος στο σπίτι"

"Υπομονή να σε ακούει, νοιώθεις τους ανθρώπους του Home-Start σαν δικούς σου ανθρώπους.. "

"Άλλες υπηρεσίες σου παρέχουν απλή οικονομική βοήθεια. Το Home-Start σε υποστηρίζει ψυχολογικά και σε κάνει να νοιώθεις πιο ασφαλής, ενισχύει το ρόλο σου ως γονιό και σε βοηθά να οργανώσεις την καθημερινότητα σου"

"Σε ακούνε και σε καταλαβαίνουν περισσότερο, σε στηρίζουν χωρίς αντάλλαγμα, είναι μια ξεχωριστή υπηρεσία"

Το γεγονός ότι η υποστήριξη Home-Start γίνεται στο σπίτι της οικογένειας σχολιάστηκε επίσης ως ιδιαίτερο και θετικό στοιχείο της συγκριτικά με άλλες υπηρεσίες.

"Είναι σημαντικό ότι κάποιος έρχεται μέσα στο σπίτι σου. Δεν τους νοιάζει εάν το σπίτι δεν είναι ωραίο, σε ανέχονται όπως είσαι"

"Το γεγονός ότι έρχεται το Home-Start στο σπίτι, στο χώρο σου δεν συγκρίνεται με άλλες υπηρεσίες. Είχα εμπειρία στήριξης από άλλη υπηρεσία και όλα είναι διαφορετικά"

Ακόμα, η κοινή (γονεϊκή) εμπειρία στην οποία βασίζεται η υποστήριξη Home-Start φαίνεται να λειτουργεί επικοδομητικά στη σχέση με την μητέρα και στην αντιμετώπιση των δυσκολιών.

"Το παιδί της εθελόντριας είχε και εκείνο κινητικά προβλήματα και με βοήθησε να αντιμετωπίσω τα προβλήματα της κόρης μου"

Τέλος, η αίσθηση αποδοχής και η μη κριτική στάση των ανθρώπων του Home-Start κρίνονται ως ένα ιδιαίτερα θετικό στοιχείο της προσέγγισης Home-Start.

"Είναι ανοικτοί άνθρωποι και δεν με κάνουν να ντρέπομαι"

Συμπεράσματα

Καταλήγοντας, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι οι μαρτυρίες των οικογενειών αποκαλύπτουν τον ορίζοντα της παρέμβασης των προγραμμάτων Home-Start και των επί μέρους πεδίων της και ταυτόχρονα προσδιορίζουν τα όρια αυτής της παρέμβασης.

Οι μαρτυρίες από όλες ή τις περισσότερες μητέρες είναι ιδιαίτερα θετικές για τη διαφορά που έχει κάνει το Home-Start στη ζωή τους και ιδιαίτερα στη βελτίωση της συναισθηματικής τους κατάστασης και της αυτοπεποίθησης τους, καθώς και των γονικών τους δεξιοτήτων. Ο μικρός αριθμός των οικογενειών δεν επιτρέπει πλήρως εδραιωμένα συμπεράσματα δείχνει όμως τον βαθμό επηρεασμού και την αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Και ως προς αυτό, τα οφέλη και τις αλλαγές που διαπιστώθηκαν στην ελληνική περίπτωση συνάδουν με τις μελέτες άλλων χωρών, δηλαδή ότι η υποστήριξη των γονέων με μικρά παιδιά βελτιώνει την κατάσταση των γονιών και τις γονικές δεξιότητες και λειτουργίες και αυτό έχει θετικό αντίκτυπο στη συμπεριφορά και στις δεξιότητες του παιδιού³.

³ Βλ. Jo M. A. Hermanns, Jessica J. Asscher, Bonne J. H. Zijlstra, Peter J. Hoffenaar, Majaa Dekovic (2013). Long-term effects on changes in parenting and child behavior after the Home-Start family support program. *Children and Youth Services Review*, Vol.35, Issue 4, pp. 678-84. Στη μελέτη, διερευνήθηκε η επίπτωση του Home-Start την

Ο ρόλος του εθελοντή/τριας εκλαμβάνεται σε όλες τις περιπτώσεις ως ιδιαίτερα θετικός. Είναι ο διαμεσολαβητής των υπηρεσιών και το άτομο -μέσω της σχέσης που αναπτύσσει με την μητέρα- που βοηθά τη λειτουργία της σε όλα τα επίπεδα. Η στάση του εθελοντή (είναι φιλικός/ή, την αποδέχεται, τη σέβεται, την υποστηρίζει) και η σταθερή εβδομαδιαία επίσκεψη του στο σπίτι της οικογένειας βοηθούν στην ανάπτυξη σχέσης εμπιστοσύνης επηρεάζοντας σε μεγάλο βαθμό την "έκβαση" της συγκεκριμένης υποστήριξης.

Τεκμαίρεται λοιπόν ότι, όπως επιβεβαιώνει και η διεθνής ερευνητική εμπειρία, όχι μόνο παρεμβάσεις πολύ εστιασμένες και δομημένες που λειτουργούν με επαγγελματίες αλλά και λιγότερο δομημένες παρεμβάσεις που προσαρμόζονται στις ανάγκες των οικογενειών και λειτουργούν με εθελοντές μπορούν να φέρουν θετικές αλλαγές

περίοδο λήξης της υποστήριξης αλλά και 3,5 χρόνια μετά τη λήξη. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η ομάδα των γονέων του Home-Start, συγκριτικά με άλλες ομάδες που μελετήθηκαν, έδειξε μεγαλύτερη βελτίωση στο γονικό ρόλο, αλλά και τα παιδιά παρουσίασαν λιγότερο προβλήματα συμπεριφοράς. Σε άλλη μελέτη που δημοσιεύτηκε το 2015, διαπιστώθηκε ότι οι θετικές αλλαγές που πέτυχε το Home-Start την περίοδο της υποστήριξης παρέμειναν σταθερές 10 χρόνια μετά που δείχνει ότι οι γονείς απέκτησαν δεξιότητες αυτό-ρύθμισης που μπορούσαν να εφαρμόσουν σε μεταγενέστερες φάσεις της ανάπτυξης του παιδιού επιβεβαιώνοντας τα πορίσματα προηγούμενων ερευνών ότι η πρώιμη παρέμβαση μπορεί να έχει θετικά μακροχρόνια αποτελέσματα για τους γονείς και τα παιδιά (Jolien V. van Aar, Jessica J. Asscher, Bonne J.H. Zijlstra, Maja Deković and Peter J. Hoffenaar. Changes in parenting and child behavior after the home-start family support program: A 10 year follow-up. *Children and Youth Services Review*, Vol.53, pp. 166-175.

Παράρτημα

Στόχοι και δείκτες υποστήριξης Home-Start	Βαθμός επίτευξης στόχου		
	Μεγάλος	Μέτριος	Μικρός
1. Βελτίωση συναισθηματικής κατάστασης των γονιών: - περισσότερη αυτοπεποίθηση - μεγαλύτερος αυτοσεβασμός - περισσότερη αισιοδοξία - «αναπνοές ζωής» - λιγότερο στρες - πιο καθαρή οπτική - «νοιώθω καλά» - καλύτερη αυτό-φροντίδα - καλύτερη αυτό-ρύθμιση	7 7 8 7 6 7 8 6 7	1 1 1 1 2 2 1 2 1	1 1 1 1 1 1 1 1 1
2. Βελτίωση γονικού ρόλου - Καλύτερη κατανόηση παιδιών - Βελτίωση γονικών δεξιοτήτων και γνώσεων - Πιο θετικές μέθοδοι διαπαιδαγώγησης παιδιών - Μεγαλύτερη συμμετοχή του πατέρα*	7 6 6	1 2 2	1 1 1
3. Βελτίωση σχέσεων με σύζυγο/σύντροφο* - Μεγαλύτερος βαθμός επικοινωνίας - Καλύτερο μοίρασμα ευθυνών - Μείωση καθημερινών συγκρούσεων - Περισσότερες κοινές δραστηριότητες			
4. Ανάπτυξη κοινωνικών δικτύων - Νέες γνωριμίες – φίλοι - Περισσότερες δραστηριότητες στην κοινότητα	4 6	2 1	3 2
5. Αξιοποίηση υπηρεσιών - Μεγαλύτερη επαφή και χρήση υπηρεσιών	4		5
6. Επίλυση προβλημάτων- Βελτίωση καθημερινότητας - Περισσότεροι διέξοδοι και λύσεις στα προβλήματά της καθημερινότητας - Καλύτερη διαχείριση χρόνου και θεμάτων καθημερινότητας	8 8		1 1
7. Δείκτες επίτευξης στόχων σε σχέση με παιδιά - Πιο κοινωνικά - Καλύτερη συνεργασία με τους γονείς - Καλύτερη συνεργασία με τα αδέρφια - Πιο οργανωμένα	7 7 7 8	1 1 1	1 1 1 1

*Λόγω το μεγάλου αριθμού μονογονεϊκών οικογενειών όπου είτε ο πατέρας είχε πεθάνει είτε η επικοινωνία με το παιδί περιοριζόταν με δικαστικές αποφάσεις δεν θεωρήσαμε σκόπιμο να αναφέρουμε στοιχεία που αφορούν τους συγκεκριμένους δείκτες.